

មេរៀន
ស្តីពី

ព្រះរាជគោរម្យនាមរបស់ព្រះមហាក្សត្រ

បទបញ្ជា ស្តីពី

- ព្រះនាម
- ព្រះគោរម្យនាម
- ព្រះមរណនាមនិង
- ព្រះរាជបរមចារបេស'ព្រះមហាក្សត្រ

ផ្អែកតាមប្រពៃណីទំនាមទំលាប់និងព្រះរាជពង្សាវតារខ្មែរ ព្រះមហាក្សត្រដែលបានគ្រងរាជសម្បត្តិ តែង
មានព្រះនាម៣(បី)ជាផ្លូវការ៖

១- ព្រះនាមពីកំណើត

២- ព្រះគោរម្យនាមក្នុងអំឡុងគ្រងរាជ្យ

៣- ព្រះមរណនាមឬព្រះគោរម្យនាមក្រោយពេលចូលទីវង្គត

ឧទាហរណ៍ទី១: ព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម សុរាម្រឹត

១- ព្រះនាមពីកំណើត: **នរោត្តម សុរាម្រឹត**

២- ព្រះគោរម្យនាមក្នុងពេលគ្រងរាជ្យ:

យើង

ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សុរាម្រឹត

វិសុទ្ធមហាឧត្តមវង្ស វិសិដ្ឋហរិវង្ស គុណាភិរេត

ធម្មចរិយោត្តម បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា ជាម្ចាស់ដីវិសាលភូមិ

៣- ព្រះមរណនាមក្រោយពេលចូលទីវង្គត: **ព្រះមហាក្សត្រនរោត្តម**(កោដ្ឋមាសដ៏ធំ ដ៏ឧត្តម)

ឧទាហរណ៍ទី២: ព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម សីហនុ

១- ព្រះនាមព័កំណើត: **នរោត្តម សីហនុ**

២- ព្រះគោរម្យនាមក្នុងពេលត្រង់រាជ្យ:

យើង

ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សីហនុ

រាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធពង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍

និករោត្តម ធម្មិក មហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ

ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

៣- ព្រះមរណនាមក្រោយពេលចូលទីវង្គតៈ **ព្រះបរមរតនកោដ្ឋ**(កោដ្ឋមាសដ៏ធំ ដ៏ឧត្តម)

ស្វែងយល់ពីពាក្យពេជ័ក្នុងព្រះគោរម្យនាម៖

- **ពាក្យវ្មែន** (ជាខែលសម្រាប់ការពារ) ពាក្យនេះ ត្រូវបានព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ព្រះរាជាអនុញ្ញាតឱ្យលុបចេញហើយ។
- **រាជហរិវង្ស** (រាជ+ហរិវង្ស) ស្តេចឬព្រះមហាក្សត្រ+ព្រះអាទិត្យឬព្រះនារាយណ៍ឬព្រះឥន្ទ្រ+ពង្ស=ពូជ

- **ឧបតោសុជាត** (ឧបតោ=ទាំងសងខាង+សុ+ជាត=ជាតកំណើតដ៏ល្អប្រពៃណី អ្នកកើតមកពីមាតាបិតា ទាំងសងខាងមានពូជពង្សស្មើគ្នា(ក្សត្រដូចគ្នា)។ តាមវចនានុក្រមរបស់សម្តេចសង្ឃ ជួន ណាត ពាក្យ **ឧបតោសុជាត** គ្មានស្រះ <វិ> លើ <ត> ទេ។
- **វិសុទ្ធពង្ស** (វិសុទ្ធ=ស្អាតវិសេសឬបរិសុទ្ធតិចមានហ្មង+វង្សឬពូជ=សន្តាន វិសុទ្ធពង្ស=ជាពូជពង្សឬ ត្រកូលដ៏វិសេសបរិសុទ្ធ។វិសុទ្ធពង្សឬវិសុទ្ធសន្តាននៅក្នុងវចនានុក្រមសម្តេចសង្ឃ ជួន ណាត សរសេរ គ្មានស្រះ <វិ> នៅលើពាក្យ <សុទ្ធ> ទេ។ សូមមើលលំនាំពាក្យ ប្រសិទ្ធភាព សមិទ្ធផល វិសុទ្ធកម្ម (ធ្វើឱ្យសុទ្ធ)...។ល។
- **អត្តមហាបុរសរតន៍** (អត្ត+មហា+រតន៍=កែវឬថ្មដ៏មានតំលៃ) បានសេចក្តីថា កំពូលបុរសឧត្តម មាន បញ្ញាបាធី ចែងចាំងដូចត្បូងពេជ្រពណ្តាយ។
- **និករោត្តម** (និករ=មនុស្សឬសត្វលោក)+ឧត្តម=ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់
- **ធម្មិក** (អ្នកមានធម៌ឬមនុស្សប្រកបដោយធម៌)
- **មហារាជាធិរាជ** (មហា+រាជ+អធិរាជ)
- **បរមនាថ** (បរម=ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែង+នាថ=ជាទីពឹង ជាពំនឹង ពឹងផ្អែក
- **បរមបពិត្រ** (បរម បពិត្រ=អ្នកដែលមានសម្បត្តិជាគ្រឿងនាំឱ្យមានចិត្តរីករាយឬឆ្អែតឆ្អន់ដោយទ្រព្យ សម្បត្តិ
- ពាក្យ សូមសម្តេចជា **អម្ចាស់**= ភាសានិយាយនិងពាក្យបុរាណដែលផ្សំឡើងរវាងពាក្យ **អង្គ+ម្ចាស់**=អម្ចាស់ យោងតាមសារាចររបស់ព្រះរាជខុទ្ទកាល័យព្រះមហាក្សត្រដែលចុះហត្ថលេខាដោយ ឯកឧត្តម **ច្រៀង មាលី** ជានាយកព្រះរាជខុទ្ទកាល័យ ក្នុងការឆ្លើយឆ្លងជាសារលិខិត បានណែនាំឱ្យសរសេរដូចខាងក្រោម៖
សូមចាប់ផ្តើមលិខិតដូចនេះ៖
 - ព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិតលើត្បូងឬ
 - ព្រះករុណាថ្លៃវិសេសឬ
 - ព្រះករុណា

ឧទាហរណ៍ទី៣៖ ព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម សីហមុនី

១- ព្រះនាមពីកំណើត៖ **នរោត្តម សីហនុ**

២- ព្រះគោរម្យនាមក្នុងពេលគ្រងរាជ្យ៖

ព្រះគោរម្យនាម

បន្ទាប់ពីព្រះបិតាទ្រង់សម្តេចព្រះ **នរោត្តម សីហនុ** ទ្រង់ដាក់រាជ្យសម្បត្តិ ព្រះអង្គត្រូវបានក្រុមប្រឹក្សារាជសម្បត្តិ ជ្រើសតាំងជាឯកច័ន្ទ ជាព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបន្តរាជ្យពីព្រះបិតា។

ព្រះរាជពិធីរាជានិសេកព្រះអង្គជាផ្លូវការ ត្រូវបានប្រារព្ធឡើងនៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងក្រុងភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤។

ព្រះបរមនាមក្នុងរាជ្យរបស់ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី គឺ៖

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

ព្រះរាជគោរម្យចារប្រែសេចក្តីថា៖

"អ្នកបម្រើមាតុភូមិ សាសនា ប្រជាជាតិ និងប្រជារាស្ត្រខ្មែរ ដោយស្វាមីភ័ក្តិ និងភ័ក្តិភាព។ មហាក្សត្រ ដែលព្រះពុទ្ធនិងព្រះឥន្ទ្រលោកឧបត្ថម្ភ។ អ្នករួបរួមខេមរជនទាំងអស់។ អ្នកការពារឯករាជ្យ បូរណភាពទឹកដី និងសន្តិភាពរបស់កម្ពុជា ព្រមទាំងសុភមង្គល សេរីភាព និងវិបុលភាពរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរ។"

ព្រះនាមរបស់ព្រះអង្គ គឺបានមកពីការផ្សំគ្នារវាង ព្រះនាមរបស់ព្រះមាតាបិតាព្រះអង្គគឺ **សីហ** (សីហនុ) និង **មុនី** (មុនីនាថ) ។

«ព្រះស្រីលោកធម្មិករាជ»

- ស្រង់ចេញពីសារព័ត៌មានFresh News ចេញផ្សាយថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥ មានចំណងជើងថា ទស្សនារូបភាពនៃព្រះរាជពិធីដង្ហែព្រះរាជបរមងារ «ព្រះស្រីលោកធម្មិករាជ» ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ អង្គការអន្តរជាតិផ្នែកព្រះពុទ្ធសាសនា តំណាងដោយសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ៣អង្គ មកពីប្រទេស៖

- ១- ម៉ុងហ្គោលី
- ២- សិង្ហបុរី
- ៣- ជប៉ុន

ព្រះរាជបរមងារ«ព្រះស្រីលោកធម្មិករាជ»មានន័យសម្រាយថា **ព្រះរាជាមានគុណធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ បំផុត ជាគំរូក្នុងការប្រតិបត្តិនិងផ្សព្វផ្សាយព្រះធម៌ព្រះពុទ្ធលើសកលលោក។** ព្រះរាជបរមងារ ត្រូវបានសម្រេច ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ក្នុងមហាសន្និបាតព្រះពុទ្ធសាសនាពិភពលោកលើកទី៦ នៅប្រទេសជប៉ុន កាលពី ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤។ **(អាចជាងកសាររដ្ឋបាល ប្រភេទជា សញ្ញាបត្រ)**

នៅព្រឹកថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥នេះ បាននាំយកព្រះរាជបរមងារ «ព្រះស្រីលោកធម្មិករាជ» ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី។ ព្រះពិធីប្រគល់ ព្រះរាជបរមងារ ដល់ព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ ក៏មានការអញ្ជើញចូលរួមពីសម្តេច ហេង សំរិន ប្រធានរដ្ឋសភានិង ភរិយា សម្តេចតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិងសម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន ប្រធានកាកបាទក្រហមកម្ពុជា ព្រមទាំងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់រដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាល ជាច្រើនរូបទៀត។

ព្រះរាជពិធីដង្ហែព្រះរាជបរមងារ ត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងមហោឡារិកនិងមហាស្វារ្យ ដោយមានការនិមន្ត និងអញ្ជើញចូលរួមពីសម្តេចគណៈសង្ឃ ព្រះមេគណ ព្រះសង្ឃ ប្រធានមន្ទីរធម្មការ និងសាសនា គ្រប់ខេត្ត- រាជធានី និងក្រសួងស្ថាប័នចំនួន៥៧ ព្រមទាំងយាយជី តាជី និងប្រជាពុទ្ធបរិស័ទយ៉ាងច្រើនកុះករ។ បន្ទាប់ពី បញ្ចប់ការដង្ហែ ក៏មានការរាប់បាត្រប្រគេនចង្ហាន់ព្រះសង្ឃប្រមាណ ១ម៉ឺនអង្គផងដែរ។

ព្រះរាជពិធីដង្ហែព្រះរាជបរមងារនៅព្រឹកថ្ងៃទី០៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥នេះ បានចាប់ផ្តើមពីម៉ោង៧ ព្រឹករហូតដល់ម៉ោង១១:០០នាទី។ អំឡុងពេលដង្ហែ ចរាចរណ៍លើកំណាត់ផ្លូវមួយចំនួនជុំវិញព្រះបរមរាជវាំង និងកន្លែងប្រារព្ធព្រះរាជពិធីត្រូវបានបិទទាំងស្រុង។ កំណាត់ផ្លូវដែលបិទចរាចរណ៍នោះ មានដូចជា វិថីព្រះស៊ី សុវត្ថិ ផ្លូវលេខ១៧៨ ផ្លូវលេខ១៩ មហាវិថីព្រះសុរាម្រិត មហាវិថីព្រះនរោត្តម ចាប់ពីផ្ទះមូលរំមានឯករាជ្យ រហូតដល់ផ្លូវ២៩៤ វិថីសុធារស និង ផ្ទះមូលសម្តេចព្រះសង្ឃរាជជួនណាត ។

ដោយឡែកចាប់ពីម៉ោង១៨និង០០នាទី រហូតដល់ម៉ោង២០និង០០នាទី បិទចរាចរណ៍គ្រប់យានយន្ត និងកាណូតទេសចរណ៍គ្រប់ប្រភេទដែលធ្វើចរាចរតាមដងទន្លេចតុមុខ ដើម្បីអុជកាំជ្រួចនៅមុខបរមរាជវាំង ហើយផុតរយៈពេលកំណត់នេះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យចរាចរជាប្រក្រតីឡើងវិញ។

World Buddhist Supreme Conference
Dhammaduta Sammiti

His Majesty Norodom Sihamoni
King of the Kingdom of Cambodia

Honorary Title

"PREAH SRI LOKA DHAMMIKA RAJA"

His Majesty King Norodom Sihamoni, is a great Buddhist, of the Kingdom of Cambodia,
inspiring the will of the Buddhist Siamese Siamese,
Supreme Head of World Buddhism,

is working day and night, based on the noble teachings of Lord Buddha,
with the utmost wish for world peace and harmony for humanity,
in order to bring eternal peace and harmony to the Kingdom of Cambodia.

His Majesty, with the heart of high integrity to the ideal for all Buddhists in the world,
for that 25th century, the perfect day of harmony, His Majesty is and will be a great leader of Asia,
bringing the way to progress, Buddhism, the religion that brings true peace to the world.

Highly praising the merits of His Majesty King Norodom Sihamoni,
we, together with the supreme Buddhist leaders of 47 countries,
under the leadership of His Majesty with great pleasure,
on behalf of the 450 million Buddhists in the world.

Dhammaduta, 10, 2011

[Signature]
H.E. Khema Lanna D. Dhammika,
President of Buddhist Siamese
World Buddhist Supreme Conference
Head Lama of Ceylon
of Theravada Buddhism

[Signature]
His Venerable Dr. Kham Khunthong,
Supreme Advisor to Buddhist Siamese
World Buddhist Supreme Conference
Founder of the
Buddhist Siamese Society of America

[Signature]
His Venerable Dr. Kham Khunthong,
Supreme Advisor to Buddhist Siamese
World Buddhist Supreme Conference
Founder of the
Buddhist Siamese Society of America

સ્વપન્નજીવ